

บทที่ 1

บทนำ

1. หลักการและเหตุผล

พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550 ประกาศใช้เมื่อวันที่ 27 กันยายน 2550 เพื่อให้คนพิการได้รับการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิต โดยการฟื้นฟูสมรรถภาพ การจัดสวัสดิการ การส่งเสริมและพิทักษ์สิทธิ การสนับสนุนให้คนพิการสามารถดำรงชีวิตอิสระ มีศักดิ์ศรีแห่งความเป็นมนุษย์และความเสมอภาคกับบุคคลทั่วไป มีส่วนร่วมทางสังคมอย่างเต็มที่และมีประสิทธิภาพ ภายใต้สภาพแวดล้อมที่คนพิการสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้ ทั้งนี้ ได้มีการกำหนดบทบัญญัติเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์และความคุ้มครองคนพิการเพื่อมิให้มีการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมเพราะเหตุสภาพทางกายหรือสุขภาพด้วย

ตามมาตรา 23 แห่งพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว ให้มีการจัดตั้งกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ เพื่อเป็นทุนสำหรับการใช้จ่ายเกี่ยวกับการคุ้มครองและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ การส่งเสริมและการดำเนินงานด้านการสงเคราะห์ช่วยเหลือคนพิการ การฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ การศึกษาและการประกอบอาชีพของคนพิการ รวมทั้งการส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานขององค์กรที่เกี่ยวข้องกับคนพิการ โดยจัดสรรให้อย่างเป็นทางการและทั่วถึง ทั้งนี้ ได้มีการกำหนดบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของกองทุน อาทิ มาตรา 24 ที่มาและรายได้ของกองทุน มาตรา 25 การตั้งคณะกรรมการและมาตรา 26 อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ

นอกจากนี้ พระราชบัญญัตินี้ ดังกล่าว ได้กำหนดให้มีคณะกรรมการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของกองทุน โดยองค์ประกอบของคณะกรรมการ ได้รับการแต่งตั้งจากผู้ซึ่งมีความรู้ความสามารถ และประสบการณ์ด้านการเงิน การประเมินผล การส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานของกองทุน โดยมีอำนาจเรียกเอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับกองทุนจากบุคคลหรือเรียกบุคคลเพื่อมาชี้แจงข้อเท็จจริง และรายงานผลการปฏิบัติงานพร้อมทั้งข้อเสนอแนะต่อคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ เนื่องจากคณะกรรมการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของกองทุนส่งเสริม

และพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ เป็นคณะกรรมการที่ได้รับการแต่งตั้งขึ้นใหม่ โดยมีประเด็นที่จะต้องศึกษาถึงระบบ และวิธีการติดตามประเมินผลของกองทุน อาทิ การดำเนินงานด้านบัญชี การเงิน และกลไกการดำเนินงานของกองทุน ทั้งในส่วนกลาง และระดับท้องถิ่น สอดคล้องกับผลการศึกษาวิจัยเรื่อง การประเมินผลการดำเนินงาน 11 ปี ของกองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ (พิชาย รัตนคิดถ กณภูเก็ต , 2551) ซึ่งพบข้อเสนอแนะในประเด็นที่เกี่ยวข้อง คือ ควรมีระบบตรวจสอบกระแสการเงินและบัญชี การติดตามตรวจสอบสถานภาพของผู้ยืมเงินให้เป็นปัจจุบัน รวมถึงการติดตามและประเมินผลคนพิการที่ได้รับการพัฒนาให้คนพิการสามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน

ดังนั้น เพื่อให้มีแนวทางสำหรับการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ จึงควรมีการศึกษาการสร้างระบบติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ เพื่อให้สามารถตอบสนองต่อภารกิจตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550

2. วัตถุประสงค์ของโครงการ

3.1 เพื่อสร้างระบบการติดตามและประเมินผลของกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ

3.2 เพื่อทดลองการใช้ระบบการติดตามและประเมินผลของกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ

3. ขอบเขตการศึกษา

3.1 ศึกษาแนวทางการติดตามและประเมินผลของกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ

3.2 สร้างระบบติดตามและประเมินผลของกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการเพื่อมุ่งสู่ระดับมาตรฐาน

3.3 กำหนดแนวทางและหลักเกณฑ์ในการติดตามและประเมินผลของกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ

4. แนวทางการศึกษา

4.1 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1.1 ข้อมูลปฐมภูมิ โครงการอบรม การสนทนากลุ่มย่อย และการสำรวจข้อมูลภาคสนาม

4.1.2 ข้อมูลทุติยภูมิ ทบทวนเอกสาร สิ่งพิมพ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการติดตามและประเมินผลกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ

4.2 วิธีการศึกษา

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการทั่วประเทศ

ขั้นตอนที่ 2 ระดมความคิดเห็นจากที่ปรึกษา ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญ เพื่อสร้างระบบการติดตามและประเมินผลของกองทุนฯ

ขั้นตอนที่ 3 จัดอบรมให้กับอาสาสมัครเพื่อนช่วยเพื่อนเพื่อเป็นผู้สนับสนุนการดำเนินงานกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ

ขั้นตอนที่ 4 ติดตามผลการใช้ระบบการติดตามและประเมินผลของกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ขององค์กรหรือผู้แทน 2 ครั้ง

ขั้นตอนที่ 5 อาสาสมัครเพื่อนช่วยเพื่อนลงพื้นที่เพื่อติดตามเงินกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ

ขั้นตอนที่ 6 วิเคราะห์ และสรุปผลการดำเนินงานสนับสนุนกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ นำเสนอระบบการติดตามและประเมินผลของกองทุนฯที่เหมาะสมกับองค์กรในปัจจุบัน

7. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- 7.1 ได้ทราบวิธีการติดตามและประเมินผลของกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ
- 7.2 ได้ระบบติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคนพิการ ที่มีมาตรฐานระดับสากล และสามารถเป็นแนวทางในการบริหารจัดการกองทุนฯ ให้มีประสิทธิภาพในอนาคต
- 7.3 องค์กรหรือผู้แทน สามารถเป็นผู้แทนในการสนับสนุนการใช้เงินของกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- 7.4 องค์กรหรือผู้แทน สามารถนำระบบติดตามและประเมินผลไปใช้ในการดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

นิยามศัพท์ที่ใช้ในการศึกษา

กองทุน หมายถึง กองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ

อาสาสมัครเพื่อนช่วยเพื่อน หมายถึง อาสาสมัครที่ได้รับการคัดเลือกจากองค์กร และได้รับการอบรมจากโครงการของนักวิจัย และได้รับใบประกาศฯ พร้อมบัตรประจำตัวของผู้แทน

คู่มือการสนับสนุนการใช้เงินกองทุนฯ หมายถึง คู่มือที่คณะนักวิจัยได้จัดทำขึ้น โดยผ่านความเห็นชอบจากที่ปรึกษาโครงการ ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญ และสำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ

การชำระหนี้ หมายถึง สัดส่วนของจำนวนเงินที่ได้รับการชำระคืนจากจำนวนเงินที่ให้กู้ยืม สัดส่วนของจำนวนบุคคลที่มีการชำระเงินคืนครบตามกำหนดจากจำนวนบุคคลทั้งหมดที่ให้กู้ยืม และการมีแนวทางการจัดการเกี่ยวกับหนี้สิน

ผู้กู้ยืมเงินกองทุนฯ หมายถึง บุคคลที่กู้ยืมเงินจากกองทุน ประกอบด้วยจำนวนบุคคล และจำนวนเงินที่คณะอนุกรรมการอนุมัติให้กู้ยืม การกระจายของบุคคลที่กู้ยืมตามภูมิภาค และสถานภาพทางสังคมและเศรษฐกิจของผู้กู้ยืม